

EuropeAid	135642/IH/SER/RS
Contract No.	48-00-93-2014-28
Programme	IPA 2013
Country	Republic of Serbia
Contracting Authority	Ministry of Finance – Department for Contracting and Financing of EU Funded Programmes
Final Beneficiary	Ministry of Construction, Transport and Infrastructure
End Recipient	Ministry of Construction, Transport and Infrastructure – Directorate for Inland Waterways
Type of document	Meeting Minutes
Version	Final
Number of pages	11
Number of attachments	3
Prepared by	MG
Approved by	IM
Date:	10.04.2018

ЗАПИСНИК СА САСТАНКА

Датум	23.03.2018
Трајање	10:00-15:00
Место	МГСИ – Дирекција за водне путеве, Француска 9, 11000 Београд, Република Србија
Врста састанка	Састанак Форума заинтересованих страна
Састанак бр.	SHFM01

Програм

Трајање	Тема	Одговоран
10:00	Добродошлица, представљање учесника, организациона питања	ER, сви
10:20	Форум заинтересованих страна из фазе планирања пројекта - кратка ретроспектива	ER
10:40	Основне информације о актуелном пројекту (S&EM и WKS)	ER, S&EMSC
11:20	Питања и одговори	Сви
11:30	<i>Кафе пауза</i>	
12:00	Општа правила о организацији и раду Форума заинтересованих страна	ER, сви
12:20	Избор председавајућег Форумом заинтересованих страна	ER, сви
12:30	Правила комуникације	ER, сви
12:40	Календар активности форума заинтересованих страна	ER, сви

Трајање	Тема	Одговоран
12:50	<i>Ручак</i>	
13:30	Извештај о мониторингу животне средине пре почетка радова - Хидроморфологија - Квалитет воде и наноса - Биологија	S&EMSC
14:30	Питања и одговори	Сви
14:50	Наредни кораци, наредни састанак	ER, сви
15:00	До наредног састанка	

Листа учесника

Бр.	Име и презиме	Институција
1.	Karim Kam	ACCIONA Ingeniería (S&EMSC)
2.	Natalia Garcia Estévez	ACCIONA Ingeniería (S&EMSC)
3.	Тања Радовић	ACCIONA Ingeniería (S&EMSC)
4.	Слободан Златковић	ACCIONA Ingeniería (S&EMSC)
5.	Мирослав Томин	ACCIONA Ingeniería (S&EMSC)
6.	Hélène Masliah-Gilkarov	ICPDR
7.	Дејан Трифуновић	Danube Comission
8.	Растко Ајтић	Завод за заштиту природе Србије
9.	Сава Симић	Завод за заштиту природе Србије
10.	Georg Rast	WWF Germany
11.	Ђорђе Вишић	МГСИ – ИПА јединица
12.	Марко Туцаков	Покрајински завод за заштиту природе
13.	Гордана Каровић	Aqua et Archaeologia
14.	Вељко Ковачевић	МГСИ
15.	Ирена Коњевић	МГСИ
16.	Душка Димовић	WWF Adria
17.	Станислава Симић	МГСИ – Дирекција за водне путеве – Пловпут (ER)
18.	Милица Радић Килибарда	МГСИ – Дирекција за водне путеве – Пловпут (ER)
19.	Милица Гачић	МГСИ – Дирекција за водне путеве – Пловпут (ER)

Бр.	Име и презиме	Институција
20.	Никола Стошић	МГСИ – Дирекција за водне путеве – Пловпут (ЕР)
21.	Ана Петровић	МГСИ – Дирекција за водне путеве – Пловпут (ЕР)
22.	Гордана Шпегар	Републичка дирекција за воде
23.	Иван Митровић	МГСИ – Дирекција за водне путеве – Пловпут (ЕР)
24.	Љубиша Михајловић	МГСИ – Дирекција за водне путеве – Пловпут (ЕР)

Добродошлица

На самом почетку првог састанка Форума заинтересованих страна гђа Јасна Мушкатиновић је констатовала да ће коначно почети планирани багерски и хидротехнички радови, те да је стога други Форум почео са својим активностима тек сада. Она је укратко представила Програм састанка и препустила реч господину Љубиши Михајловићу. Он је поздравио све учеснике састанка, уз запажање да је већина већ учествовала у раду претходног Форума у току припремања техничке документације за Пројекат.

Пре наставка у складу са Програмом, гђа Мушкатиновић је нагласила да су сви материјали везани за рад Форума припремљени и на српском и на енглеском језику.

Форум заинтересованих страна из фазе планирања пројекта - кратка ретроспектива

Како би указала на везу између овог пројекта и његове припремне фазе у виду пројекта „Припрема техничке и тендерске документације за хидротехничке радове на критичним секторима реке Дунав у Србији“ чија је имплементација завршена 2014. године, гђа Мушкатиновић је презентовала активности у оквиру претходног форума заинтересованих страна, указујући на доступност материјала (записника, програма састанака, флајера, чланака из научних и стручних часописа) на званичном интернет порталу Пловпута, на страници посвећеној Форуму заинтересованих страна (<http://www.plovput.rs/forum-zainteresovanih-strana>). Овај кратак преглед активности одржан је са намером да се на примеру досадашње добре праксе и у активности садашњег форума уведу исти или слични принципи и начини рада и документовања одржаних састанака. Сви учесници Састанка су упознати са садржајем сваког од девет састанака у оквиру првог форума, од којих је први одржан још 2012. године. Сваки од састанака био је документован на српском и енглеском језику, при чему је сва документација доступна на поменутој званичној интернет страници Форума. Гђа Мушкатиновић је такође нагласила да је Студија о процени утицаја на животну средину припремљена у фази припреме техничке документације у оквиру потпуно транспарентног процеса, уз организоване јавне увиде и сарадњу са релевантним институцијама све до усвајања финалне верзије. Овом приликом, она је најавила и Другу интерсекторску конференцију „Заштита природе и пловидба Дунавом“, која ће бити одржана у мају у Србији, у Кладову.

Основне информације о актуелном пројекту (S&EM и WKS)

Гђа Мушкатиновић је такође дала увид у основне информације о Пројекту и оба уговора у оквиру њега – Уговор о надзору и еколошком мониторингу и Уговор о извођењу радова. Она је објаснила да се Пројекат заснива на извођењу две врсте радова, будући да ранија примена

само багеровања или само изградња хидротехничких објеката нису дали жељене и дугорочније резултате.

Гђа Мушкатиновић је све присутне упознала и са основним информацијама о даљем раду Форума. Учесници састанка су обавештени о томе да су за тренутну фазу имплементације планирана два састанка Форума заинтересованих страна, а да ће се по почетку радова састанци одржавати редовно, како би све заинтересоване стране биле адекватно обавештене о раду Консултанта и Извођача радова. Она је такође истакла да су све релевантне институције правовремено контактиране и да су оне позване да буду учесници Форума, тако да је читав Пројекат разрађен у складу са мишљењима и сагласностима добијеним од њих.

Консултант је технички подржао припрему Форума, те ће и представити свој досадашњи рад на Пројекту у наставку Састанка (посебно припремљени Извештај о мониторингу животне средине пре почетка извођења радова).

Питања и одговори

Господин Томин, вођа тима Консултанта, започео је презентовање рада Консултанта за надзор и еколошки мониторинг констатовањем да је успостављен тим за надзор и еколошки мониторинг и да се они преипремају за почетак извођења Радова, док је у току финализација Извештаја о мониторингу животне средине пре почетка извођења радова.

Гђа Мушкатиновић је потом нагласила да су сви добијени услови у потпуности испоштовани, а што је и условило планирање имплементације Пројекта за трогодишњи период, што је итекако похвално према мишљењу представника Покрајинског завода за заштиту природе, господина Туцакова.

Представник огранка Светске фондације за природу (WWF) из Немачке, господин Rast, затражио је одговор о томе на који је начин организован мониторинг и ко су укључени стручњаци из различитих области, након чега је гђа Garcia Estévez објаснила став Консултанта о ангажовању локалних експерата.

Господин Трифуновић, представник Дунавске комисије, такође је имао питање за Консултанта - о њиховом претходном искуству са форумима као обликом укључивања јавности у процес имплементације пројекта. Консултатнт је дао неколико примера својих досадашњих активности са сличним ангажманом.

Господин Rast је питао и да ли су факултети са територије Републике Србије укључени у рад Форума, на шта је гђа Мушкатиновић одговорила да је позив за учешће на Форуму био јаван, али да до сада није исказано интересовање ових институција за учешћем.

Општа правила о организацији и раду Форума заинтересованих страна

У наставку, господин Митровић је поздравио све присутне и истакао неопходност и значај успостављања Општих правила организације и рада Форума. Он је рекао да је Форум организован како би сви учесници могли да искажу своје интересе, након чега би уследио адекватан одговор Корисника Пројекта, Консултанта и Извођача радова. Након тога је представио нацрт Општих правила организације и рада, који је заснован на обрасцу истог документа усвојеног у току првог форума. Овај документ ће бити достављен учесницима заједно са записником са Састанка, тако да ће свако од њих моћи да достави своје коментаре и предлоге потенцијалних измена у тексту, у писаној форми, а што је у складу са једним од основних принципа рада – интегралним планским приступом.

Питања и одговори

Господин Митровић је констатовао да овом форуму недостају невладине организације као учесници и рекао да ће организатори Форума покушати да одреде које су то релевантне невладине организације које би требало укључити у процес. Господин Трифуновић је предложио укључивање енергетског сектора а господин Rast факултета, али је господин Митровић запазио да су ове две групе заинтересованих страна већ покривене листом учесника Форума која је дата у документу са Општим правилима организације. Ипак, и овај предлог биће размотрен након коментара свих учесника Састанка. Господин Туцаков је предложио укључивање локалних удружења рибара и птичара, а што је одмах придодато листи у поменутом документу. Потом је господин Rast предложио и туристичке организације као учеснике, при чему је господин Трифуновић навео Danube Competence Centre као релевантног учесника у тој сфери.

Критеријуми за избор сталних чланова Форума су такође били део дискусије. Господин Митровић је предложио по једног представника ICPDR-а, WWF-а (који би имао још једног представника), Покрајинског завода за заштиту природе и организације Aqua et Archeologia, а на основу учешћа у раду претходног форума. Навео је да након Састанка очекује предлоге за преосталих пет сталних чланова (од 10 предложених у оквиру Општих правила). Господин Трифуновић је замерио на ограничењу броја сталних чланова на 10, указујући да је поред именовања важно дефинисати и критеријуме за сталног члана члана Форума, али је господин Митровић рекао да је то оптималан број, имајући у виду и 15 учесника – посматрача који ће присуствовати сваком састанку, а у циљу да одлучивање у оквиру Форума буде што ефикасније и са оптималним бројем учесника.

У погледу размене мишљења на састанцима Форума, господин Митровић је предложио начин рада који је примењиван и током претходног форума – нема гласања, већ се доношење одлука своди на дискусију до постизања консензуса међу члановима. Чланови Форума могу предложити тему за наредни састанак на текућем састанку или се обратити накнадно, пре наредног састанка, Председавајућем Форумом. Учесници – посматрачи имају право да дају своје мишљење, али не и да одлучују.

Састанци Форума ће бити структурирани у договору са учесницима, тако да ће након почетка извођења Радова бити одржавани на тромесечном нивоу или на другачији начин. У овој фази, као што је речено, предвиђена су два састанка Форума.

Избор председавајућег Форумом заинтересованих страна

Избор Председавајућег је такође дефинисан у оквиру Општих правила организације и рада, где се наводи да би Председавајући требало да буде из Пловпута. Господин Митровић је добровољно предложио себе као Председавајућег, будући да је то била његова улога и на претходном Форуму, истичући да би ова улога била одвојена од његове улоге менаџера Пројекта испред Дирекције за водне путеве. Учесници су се сложили са његовим предлогом да уколико било који члан Форума буде имао неки приговор на рад Председавајућег, а у складу са Општим правилима организације и рада Форума, он је дужан да поднесе оставку на место Председавајућег Форумом. Како нико од присутних није био против предлога, господин Митровић је изабран за Председавајућег Форумом.

Правила комуникације

Правила комуникације су дефинисана у Општим правилима организације и рада. Материјали са састанака биће достављани и дати на мишљење учесницима у роковима дефинисаним у поменутом документу. Господин Митровић је предложио да се креира листа са контакт

подацима учесника Форума, а што би онда било јавно доступно на званичној интернет страници Форума у циљу олакшане комуникације међу учесницима.

Календар активности форума заинтересованих страна

Као што је господин Митровић рекао, прелиминарни календар активности Форума је већ припремљен, будући да су за ову фазу превиђена два састанка (уколико трећи буде био потребан, биће организован). Други састанак ће бити одржан убрзо након првог. Уместо стандардног места састанка предложено је организовање краћег обиласка бродом поменутих локација у оквиру Пројекта. Сви ће добити сегмент Извештаја о мониторингу животне средине пре почетка извођења радова који им је потребан у складу са њиховим интересима, тако да он може бити даље анализиран на наредном састанку. Након пристизања коментара учесника, Консултант ће ревидирати Извештај и биће припремљена финална верзија. Остали састанци Форума ће бити организовани у току извођења Радова. Господин Митровић је предложио да се састанци у тој фази Пројекта одржавају на три месеца, у складу са динамиком извођења Радова, што су присутни и прихватили. Такође, датум новог састанка може се иницирати на претходном састанку, а чланови могу упутити и захтев за састанак Председавајућем Форумом.

Питања и одговори

Господин Rast је предложио припрему стратегије о односима са јавношћу, писање чланака за релевантне часописе (укључујући и локалне), израду званичних страница на друштвеним мрежама и сл. Господин Трифуновић је, у односу на дефинисане ставке у Општим правилима организације, предложио укључивање учесника-посматрача у процес одлучивања, али је господин Митровић остао при ставу да треба задржати разлику између чланова и посматрача на званичном нивоу, с тим да ће се свака идеја која може допринети циљу рада Форума узети у обзир, без обзира на улогу коју учесник састанка званично има. Господин Rast је поновио да Форум има за циљ усвајање одређених препорука за имплементацију Пројекта, те да стога институција гласања овде није потребна. То је потврдио и господин Митровић, који очекује да су у фази имплементације могућности за конфликте знатно мање него у припремној фази Пројекта.

Извештај о мониторингу животне средине пре почетка радова

Гђа Garcia Estévez је започела презентацију рада Консултанта, која ће бити фокусирана на Извештај о мониторингу животне средине пре почетка извођења Радова (EMRbW). Она је такође укратко образложила имплементациони оквир Пројекта, надовезујући се на информације са почетка Састанка. Осврнула се на сврху, врсту радова и локације за извођење Радова, као и на параметре који су анализирани у оквиру еколошког мониторинга (мониторинга квалитета воде и нанаоса и биолошког мониторинга) и препустила реч гђи Радовић, која је ангажована као хемијски инжењер.

Госпођа Радовић је истакла да је у претходном периоду извршена детаљна анализа свих доступних података за мерна места дефинисана у оквиру предметног подручја, али и делова Дунава узводно и низводно од граница пројекта, делова који се налазе између појединачних секција, као и за најближу тачку на реци Тиси, будући да се Тиса улива у Дунав у оквиру граница пројекта. Анализирани су резултати свих кампања истраживања Републичког хидрометеоролошког завода Србије за период 2006-2012. године, који су коришћени у периоду израде техничке документације и студије о процени утицаја на животну средину, затим резултати Агенције за заштиту животне средине Србије за период 2012-2016. године, истраживања спроведена од стране ICPDR (JDS 2 и JDS 3 campaigns), као и резултати добијени у току посебних истраживања квалитета седимента у току припреме техничке документације (2011. и 2012. године). На основу ових резултата, а у складу са захтевима и

оквирима пројекта, дефинисан је и извршен мониторинг програм за утврђивање нултог стања квалитета воде и седимената на предметном подручју. У оквиру нове кампање истраживања анализирана су 25 узорка воде и 23 узорка седимента, а резултати су били представљени. Због великог броја резултата нових узорака и великог броја резултата из раније извршених и поменутих истраживања, није било једноставно представити упоредне приказе у току презентације, али ће сви учесници имати прилику да се упознају са њима по добијању Извештаја, по сопственом захтеву.

Питања и одговори

Господин Rast као представник WWF-а питао је да ли је у свим секторима забележено побољшање квалитета, на шта је гђа Радовић одговорила да се ниво квалитета воде разликује од сектора до сектора и да се не може у начелу рећи да се бележи тренд побољшања квалитета воде, евентуално на неким локацијама и за неке параметре. Господин Rast је такође предложио да се испитивање квалитета воде спроводи и на узорцима узетим са различитих дубина на профилу будући да се квалитет битно разликује и на попречном пресеку, не само уздужно, на шта је гђа Радовић одговорила да је такав приступ праћења стања планиран за мониторинг који ће се спроводити у току извођења радова. Како је гђа Радовић истакла релативно високу концентрацију живе на локацији код Аранкине Аде као једну од специфичности забележених током мерења квалитета воде, гђу Димовић, представника WWF-а у Србији је интересовало да ли постоји индиција шта би могао да буде разлог. Речено је да на десној обали постоје велики резервоари са нафтним дериватима и да то може бити узрок таквог резултата, али, како су се и учесници сложили, за поуздано дефинисање узрока било би потребно извршити детаљнија истраживања. Госпођа Шпегар је поставила питање о томе ко је надлежан за анализу квалитета, при чему је представљена и лабораторија одобрено од стране Уговорача. Господин Вишић је питао да ли је мониторингом на некој од локација забележен квалитет воде који одговара класи I, на шта је госпођа Радовић, потврдно одговорила, с тим да је наглашено да се такав резултат односи само на поједине секторе и поједине параметре, као што је речено.

У погледу биолошког мониторинга, господин Златковић, ангажован као стручњак за биологију, представио је резултате истраживања Консултанта. Истакао је да су истраживања спроведена у складу са захтевима из Пројектног задатка, где су дефинисане врсте које подлежу мониторингу. Он је говорио о биолошким карактеристикама ових врста, њиховом статусу угрожености и заштите по домаћим прописима и међународним директивама и конвенцијама, методологији њиховог истраживања и резултатима након извршеног мониторинга на обухваћених шест критичних сектора.

Питања и одговори

Господин Rast и гђа Димовић су питали да ли су и станишта и њихови услови били такође разматрани у току мониторинга, а у циљу дефинисања типичних станишта ових врста и њихове типологије. Господин Златковић је одговорио да су карактеристике станишта пре мониторинга истражене само кроз стручну литературу, али да нису додатно обрађивана након истраживања спроведених у новембру, фебруару и марту. Гђа Димовић је питала да ли је предвиђено посматрање подручја која су обухваћена Уредбом о еколошкој мрежи, што је господин Златковић потврдио и нагласио да је у плану мониторинга за време радова и након завршетка радова то предвиђено. Господин Туцаков је питао на основу којих критеријума је одабрана методологија излова риба и прокоментарисао да је методологија мониторинга рибљег фонда могла бити другачија, на шта је господин Златковић одговорио да је постављање мреже изабрано на основу вишегодишњег искуства локалних рибара са подручја критичних сектора, али и да једна од метода могу бити мреже које се вуку (за разлику од стајаћих мрежа) Једна од замерки је била и та господина Ајтића, испред Завода за заштиту природе Србије, да је једнодневно осматрање у само једном изабраном дану недовољно да би се говорило о мониторингу, већ да је то само случајни узорак, али будући да ће се узорковање спроводити током три године, ипак ће бити успостављен неки вид мониторинга на дефинисаним локацијама.

Господин Митровић је истакао да документ са Пројектним задатком не може бити јавно доступан услед дефинисаних правила доступности, али да сваки учесник Форума може поднети захтев за појашњењем одређеног дела од интереса, што ће бити достављено у циљу лакшег разумевања процедуралних и методолошких активности које су до сада имплементирани у оквиру Пројекта и њихове транспарентности. Господин Раста је занимало и да ли су места узорковања забележена GPS координатама у току узорковања, како би се истраживања могла поновити на истим локацијама, а што је господин Златковић потврдио и додао да ће се осматрање риба и птица, као изразито покретних организама, спроводити и делимично узводно и низводно у односу на првобитно спроведено посматрање.

Наредни кораци, наредни састанак

На крају састанка, господин Митровић је изнео неколико препорука за наредне састанке. Предложио је да на сваком од предстојећих састанака неко од чланова одржи и по једну презентацију мимо самог Пројекта, али која је тематски везана за његове активности и(ли) подручје обухваћено Пројектом, а што је била пракса и на претходном Форуму. Гђа Каровић, испред Aqua et Archaeologia организације, предложила је да одржи презентацију о корелацији багеровања и археолошких налазишта, са чиме су се сви сложили. Господин Митровић је рекао и да сви имају право да предложе одређену проблематику као основ за увођење компензационих мера у вези са извођењем Радова, будући да је то наведено у одредбама тендерске документације.

Евалуација

Уз закључке састанка, учесници су замољени да попуне евалуационе листове како би се могло извршити вредновање рада у оквиру овог састанка Форума.

До наредног састанка

Господин Митровић је предложио два датума за следећи састанак – 13. април и 4. мај, о чему ће бити одлучено након коментара свих учесника и увида у њихову расположивост у предложеним терминима. На самом крају, захвалио се свим учесницима на активном учешћу и доприносу у раду Форума и окончао састанак.

Листа планираних активности

Редни број	Активност	Рок	Одговорност
SHFM01-01	Дефинисати датум за SHFM02	30.03.2018.	Сви
SHFM01-02	Организовати SHFM02	По усвајању датума	ER, S&EMSC
SHFM01-03	Коментари на документ о Општим правилима организације и рада Форума	По достављању од стране ER	Сви
SHFM01-04	Предложити сталне чланове Форума	Што пре	Сви
SHFM01-05	Предложити презентације ученика Форума за наредне састанке	Пре заказаног SHFM02	Сви
SHFM01-06	Предложити релевантне НВО и друге организације као учеснике Форума	Што пре	Сви
SHFM01-07	Упутити позиве релевантним НВО и другим организацијама за учешће на Форуму	По утврђивању листе организација	ER

Фотографије

Листа скраћеница

Скраћеница	Опис
EIA	Процена утицаја на животну средину
EMRbW	Извештај о мониторингу животне средине пре почетка радова
ER	Крајњи прималац (МГСИ – Дирекција за водне путеве)
ICPDR	Међународна комисија за заштиту реке Дунав
МГСИ	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
НВО	Невладина организација / Организација цивилног сектора
PXMЗ	Републички хидрометеоролошки завод Србије
S&EM	Надзор и еколошки мониторинг
S&EMSC	Консултант за надзор и еколошки мониторинг
SHFM	Састанак Форума заинтересованих страна
ToR	Пројектни задатак
WWF	Светска организација за природу